

OKRUHY NA PRIJÍMACIE SKÚŠKY ZO SJL 2023

Test na prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry bude zostavený podľa platného inovovaného vzdelávacieho štandardu zo SJL pre základné školy. Súčasťou testu budú aj úlohy zamerané na zistenie správnosti pravopisných javov.

Pri príprave je potrebné sústrediť sa na nasledovné problémy a javy:

Zvuková rovina jazyka a pravopis – pravopis veľkých písmen, vybrané slová - zápis priamej reči - spodobovanie - rozdeľovanie slov - rytmické krátenie – interpunkcia; prestávka, sila hlasu, dôraz

Významová rovina jazyka, slovná zásoba - synonymá, homonymá, antonymá, frazeológia - odvodzovanie, skladanie, spôsoby obohacovania slovnej zásoby, skracovanie slov - prenášanie významu - združené pomenovania, nepriame pomenovania, viacslovné pomenovania, rozlíšenie spisovných a nespisovných slov

Tvarová rovina jazyka - rozdelenie slovných druhov, rozlišovanie slovných druhov vo vetách - ohýbanie slov – časovanie a skloňovanie - určovanie gramatických kategórií a vzorov - podstatné mená, skloňovanie, rozdelenie na konkrétne a abstraktné, životné, neživotné, vzory podstatných mien - prídavné mená, skloňovanie, stupňovanie, rozdelenie na akostné, vzťahové, vzory prídavných mien, stupňovanie; zámená – opytovacie, ukazovacie, skloňovanie; číslovky - skloňovanie, slovesá - časovanie, gramatické kategórie sloves, rozlišovanie plnovýznamových a neplnovýznamových sloves, príslovky - rozdelenie, stupňovanie, predložky - vokalizácia, spojky - pravopis; častice - citoslovčia - určovanie neohybných slovných druhov vo vete

Skladobná rovina jazyka - určovanie hlavných a vedľajších vetných členov, vety z hľadiska obsahu, vety podľa zloženia – jednoduchá veta holá, rozvitá, s viacnásobným vetným členom, jednoduché súvetie, vety podľa členitosti, vetný základ, vetné sklady – prisudzovací sklad (zhoda)

Sloh - slohové postupy, jazykové štýly a útvary (výklad, úvaha, životopis, úradný list, odborný opis, charakteristika osoby, výťah, prihláška, slávnostný prejav, ...) komunikačná situácia, efektívna a asertívna komunikácia

Čítanie s porozumením - pochopenie a reprodukcia textu - vyhľadávanie básnických umeleckých prostriedkov - vyjadrenie svojho estetického zážitku - vyhľadávanie informácií v texte, porozumenie, vyjadrenie hlavnej myšlienky - transformácia textu z jedného žánru do iného - sformulovanie vlastného názoru, argumentácia

Literatúra - literárny druh, literárny žáner - základné pojmy literatúry - rým, druhy rýmov, rytmus, rozprávač, kompozícia literárneho diela, reprodukcia a porozumenie textu, vedieť vyjadriť čitateľský zážitok

Lyrika - rým, prirovnanie, zdobenina, epiteton, personifikácia, metafora, refrén, balada, pieseň, modlitba, óda, sonet..., druhy lyriky – lúboštná, spoločenská, prírodná, reflexívna

Epika - dej, literárna postava, nadpis, odsek, kapitola, dialóg - prozaické žánre - rozprávka – filmová/televízna rozprávka, fantastická, realistická, zvieracia - ľudová, autorská rozprávka, nonsens, povest' (ľudová, autorská), poviedka, báj, porekadlá, pranostiky, hádanky, anekdoty, bájka - príbehy zo života detí, román – druhy románu; náučná literatúra, encyklopédia, dobrodružná literatúra, literatúra faktu, vedecko-fantastická literatúra, vedecko-populárna literatúra

Dráma – žánre drámy – tragédia, komédia, činohra, muzikál; divadelná hra, bábková hra, rozhlas, televízia; dejstvo, obraz, dialóg, scenárista, režisér, dramaturg